

SVENSK STANDARD

SS-ISO 22263:2008

Fastställt/Approved: 2008-07-07

Publicerad/Published: 2008-12-01

Utgåva/Edition: 1

Språk/Language: svenska/Swedish

ICS: 91.010.01

Strukturering av information om byggnadsverk – Ramverk för hantering av processinformation (ISO 22263:2008, IDT)

Organization of information about construction works – Framework for management of project information (ISO 22263:2008, IDT)

This preview is downloaded from www.sis.se. Buy the entire standard via <https://www.sis.se/std-66845>

Hitta rätt produkt och ett leveranssätt som passar dig

Standarder

Genom att följa gällande standard både effektiviserar och säkrar du ditt arbete. Många standarder ingår dessutom ofta i paket.

Tjänster

Abonnemang är tjänsten där vi uppdaterar dig med aktuella standarder när förändringar sker på dem du valt att abonnera på. På så sätt är du säker på att du alltid arbetar efter rätt utgåva.

e-nav är vår online-tjänst som ger dig och dina kollegor tillgång till standarder ni valt att abonnera på dygnet runt. Med e-nav kan samma standard användas av flera personer samtidigt.

Leveranssätt

Du väljer hur du vill ha dina standarder levererade. Vi kan erbjuda dig dem på papper och som pdf.

Andra produkter

Vi har böcker som underlättar arbetet att följa en standard. Med våra böcker får du ökad förståelse för hur standarder ska följas och vilka fördelar den ger dig i ditt arbete. Vi tar fram många egna publikationer och fungerar även som återförsäljare. Det gör att du hos oss kan hitta över 500 unika titlar. Vi har även tekniska rapporter, specifikationer och "workshop agreement".

Matriser är en översikt på standarder och handböcker som bör läsas tillsammans. De finns på sis.se och ger dig en bra bild över hur olika produkter hör ihop.

Standardiseringsprojekt

Du kan påverka innehållet i framtida standarder genom att delta i någon av SIS ca 400 Tekniska Kommittéer.

Find the right product and the type of delivery that suits you

Standards

By complying with current standards, you can make your work more efficient and ensure reliability. Also, several of the standards are often supplied in packages.

Services

Subscription is the service that keeps you up to date with current standards when changes occur in the ones you have chosen to subscribe to. This ensures that you are always working with the right edition.

e-nav is our online service that gives you and your colleagues access to the standards you subscribe to 24 hours a day. With e-nav, the same standards can be used by several people at once.

Type of delivery

You choose how you want your standards delivered. We can supply them both on paper and as PDF files.

Other products

We have books that facilitate standards compliance. They make it easier to understand how compliance works and how this benefits you in your operation. We produce many publications of our own, and also act as retailers. This means that we have more than 500 unique titles for you to choose from. We also have technical reports, specifications and workshop agreements.

Matrices, listed at sis.se, provide an overview of which publications belong together.

Standardisation project

You can influence the content of future standards by taking part in one or other of SIS's 400 or so Technical Committees.

Den internationella standarden ISO 22263:2008 gäller som svensk standard. Standarden fastställdes 2008-07-07 som SS-ISO 22263:2008 och har utgivits i engelsk språkversion. Detta dokument återger ISO 22263:2008 i svensk språkversion. De båda språkversionerna gäller parallellt.

The International Standard ISO 22263:2008 has the status of a Swedish Standard. The standard was 2008-07-07 approved and published as SS-ISO 22263:2008. This document contains a Swedish language version of ISO 22263:2008. The two versions are valid in parallel.

© Copyright/Upphovsrätten till denna produkt tillhör SIS, Swedish Standards Institute, Stockholm, Sverige. Användningen av denna produkt regleras av slutanvändarlicensen som återfinns i denna produkt, se standardens sista sidor.

© Copyright SIS, Swedish Standards Institute, Stockholm, Sweden. All rights reserved. The use of this product is governed by the end-user licence for this product. You will find the licence in the end of this document.

Upplysningar om sakinnehållet i standarden lämnas av SIS, Swedish Standards Institute, telefon 08-555 520 00. Standarder kan beställas hos SIS Förlag AB som även lämnar allmänna upplysningar om svensk och utländsk standard.

Information about the content of the standard is available from the Swedish Standards Institute (SIS), tel +46 8 555 520 00. Standards may be ordered from SIS Förlag AB, who can also provide general information about Swedish and foreign standards.

SIS Förlag AB, SE 118 80 Stockholm, Sweden. Tel: +46 8 555 523 10. Fax: +46 8 555 523 11.
E-mail: sis.sales@sis.se Internet: www.sis.se

SS-ISO 22263:2008 (Sv)

Innehåll

	Sida
1	Omfattning 1
2	Termer och definitioner 1
3	Generella krav på hantering av projektinformation 3
3.1	Identifiering av krav 3
3.2	Identifiering av gränssnitt 3
3.3	Nödvändig information 3
4	Ramverk för organisering av projektinformation 5
4.1	Allmänt 5
4.2	Byggprocessen (huvudprocessen) 6
4.3	Insats och utfall 7
4.4	Aktörer och roller 7
4.5	Resurser 8
4.6	Stödinformation 8
4.7	Dokument/ redovisande dokument 8
4.8	Aspekter 8
4.9	Byggnadsdelar 8
5	Klassificering och beteckning 8
Bilaga A (informativ) Information om byggprocessen och dess delprocesser 9	
Litteraturförteckning 14	

Förord

ISO (Internationella Standardiseringsorganisationen) är en världsomspännande sammanslutning av nationella standardiseringsorgan (ISO-medlemmar). Utarbetandet av internationella standarder sker normalt i ISOs tekniska kommittéer. Varje medlemsland som är intresserat av arbetet i en teknisk kommitté har rätt att bli medlem i den. Internationella organisationer, statliga såväl som icke-statliga, som samarbetar med ISO deltar också i arbetet. ISO har nära samarbete med International Electrotechnical Commission (IEC) i alla frågor rörande elektroteknisk standardisering.

Internationella standarder utformas i enlighet med de regler som ges i ISO/IEC Directives, Part 2.

Huvuduppgiften för tekniska kommittéer är att bereda internationella standarder. Förslag till internationella standarder som godkänts av de tekniska kommittéerna sänds till medlemsländerna för röstning. För publicering av en internationell standard krävs att minst 75 % av de röstande medlemsländerna godkänner förslaget.

Det bör uppmärksammas att vissa beståndsdelar i denna internationella standard möjligen kan vara föremål för patenträtter. ISO ska inte hållas ansvarig för att identifiera någon eller alla sådana patenträtter.

Den internationella standarden ISO 22263 har utarbetats av den tekniska kommittén ISO/TC 59, *Byggverksamhet*, Underkommitté SC 13, *Organisation av information om byggnadsarbeten*.

SS-ISO 22263:2008 (Sv)

Orientering

Betydelsen av *kvalitetsledning* har utvidgats från styrning och kontroll av slutprodukter och tjänster till uppfyllandet av ett flertal målsättningar. Det har breddats från att uppfylla kundkrav till att uppfylla en uppsättning av krav, inklusive lagkrav rörande hälsa och säkerhet/arbetsmiljö, skydd av naturresurser och andra samhällskrav. Det omfattar alla faser i byggprocessen från initiering till produktion eller rivning, liksom krav på slutprodukten. Dessutom omfattar det uppfyllandet av företagets krav på ständiga förbättringar av effektivitet, prestationsförmåga, utveckling av sakkunskap, personlig utveckling etc. I konsekvens med detta ska kvalitetsbegreppet ses som ett "paraply" som omfattar alla framförda krav på en organisation och de produkter/tjänster som den tillhandahåller. "Kvalitetsledning" ska därför förstås som den alltomfattande ledningen utifrån alla dessa krav.

Uppförandet, ändring eller rivning av en byggnad eller komponent i den byggda miljön är ett engångsåtagande, ett projekt som utförs av en *projektorganisation*. En *projektorganisation* är en tillfällig konstellation av aktörer, t.ex kund, arkitekter, ingenjörer, entreprenörer, leverantörer etc., som är specialister inom olika områden.

Projektorganisationen ställs inför ett stort antal krav från olika intressenter när det gäller funktion, kvalitet, miljö, hälsa och säkerhet/arbetsmiljö etc. Andra betydande faktorer att beakta är byggregler, tids- och kostnadsramar, etc. Nyckeluppgiften för *projektorganisationen* är *projektledning*, dvs. planering, organisering, övervakning och styrning av projektarbetet så att alla projektkrav tillgodoses.

Deltagarna i den tillfälliga *projektorganisationen* är ett antal permanenta *aktörsorganisationer* som samverkar på basis av kontraktsöverenskommelser, med den gemensamma uppgiften att producera, ändra, bygga om eller riva ett byggnadsobjekt. *Aktörsorganisationerna* är vanligtvis simultant engagerade i ett antal parallella projekt med varierande krav.

Projektaktiviteterna genomförs i en *byggprocess* i vilken insatsinformation (t.ex kundbehov, ritningar) och resurser omvandlas till utfall (t.ex tekniska lösningar) för att uppfylla projektkraven. Av detta skäl är det en nyckelfunktion i ledningen av såväl *projektorganisationer* som *aktörsorganisationer*, att hantera de olika delarna i byggprocessen. En annan viktig funktion för *projektorganisationen* är att omvandla relevant information om byggnadsobjektet till andra processer i dess livscykel, t.ex fastighetsförvaltning, underhåll, brukande och möjliga senare byggprojekt. Enkel tillgång till sådan information är fördelaktig för genomförandet av alla dessa processer.

Traditionella pappersbaserade arkivsystem ger inte allsidig överblick och multidimensionell sammanlänkning av information. Idag ger emellertid informationshantering via samfungerande och produktmodeller nya möjligheter till integrerat handhavande av alla sorters information. Standardiserade databaserade verktyg för hantering av projektinformation är fördelaktiga för alla aktörer som engageras i byggprocessen, och i byggnadens livscykel som helhet, vid uppfyllandet av deras målsättning att uppnå den begärda kvaliteten hos byggnadsobjektet.

Strukturering av information om byggnadsverk – Ramverk för hantering av processinformation

1 Omfattning

Denna internationella standard anger ett ramverk för organiserandet av projektinformation (såväl processrelaterad som produktrelaterad) i byggprojekt. Dess syfte är att förenkla styrning, utväxling, återställande och brukande av relevant information om projektet och byggnadsobjektet. Det riktar sig till alla aktörer i projektorganisationen för ledning av byggprocessen som helhet och för koordination av dess delprocesser och aktiviteter.

Detta ramverk består av ett antal allmänna parametrar som är tillämpbara i projekt av varierande komplexitet, storlek och varaktighet och är anpassningsbart till nationella, lokala och projektspecifika variationer av byggprocessen.

2 Termer och definitioner

I denna standard gäller de termer och definitioner som anges nedan.

2.1

acceptanskriterier

begärda bevis med avseende på kravuppfyllnad

2.2

överensstämmelse

uppfyllandet av ett krav

ANM. Anpassning utifrån ISO 9000:2005, 3.6.1.

2.3

byggnadselement

del av byggnadsobjekt som, i sig själv eller i kombination med andra sådana delar, uppfyller en dominerande funktion av byggnadsobjektet

2.4

byggnadsobjekt

självständigt materiellt byggresultat av betydande storlek för minst en brukaraktivitet eller funktion

2.5

dokument

information och dess bärande medium

ANM. Anpassning utifrån ISO 9000:2005, 3.7.2

2.6

information

meningsfulla data

(ISO 9000:2005, 3.7.1)

2.7

organisation

grupp av människor och inrättningar med ett arrangemang av ansvar, befogenheter och relationer

ANM. Anpassning utifrån ISO 9000:2005, 3.4.5.

SS-ISO 22263:2008 (Sv)

2.8

rutin

specificerat sätt att genomföra en aktivitet eller en process

2.9

process

uppsättning av ömsesidigt påverkande eller samverkande aktiviteter som omvandlar insats till utfall

ANM. Anpassning utifrån ISO 9000:2005, 3.4.1.

2.10

projekt

unik process, bestående av en uppsättning koordinerade och styrda aktiviteter med start och slutdatum, genomförda för att uppnå objektiva uppfyllande av specifika krav, inkluderande tids, kostnads och resursramar.

ANM. Anpassning utifrån ISO 9000:2005, 3.4.3.

2.11

kvalitet

den grad till vilken en uppsättning ingående, utmärkande egenskaper uppfyller krav

ANM. Anpassning utifrån ISO 9000:2005, 3.1.1.

2.12

redovisande dokument/verifikat

dokument som redovisar uppnådda resultat eller ger bevis på utförda aktiviteter

ANM. Anpassning utifrån ISO 9000:2005, 3.7.6.

2.13

krav

framfört behov eller förväntan, vanligtvis med inbegripna eller obligatoriska krav

ANM. 1 "Vanligtvis inbegripna" betyder att det är sedvanligt eller allmän praxis för organisationen, dess kunder och andra intressenter, att kraven i behovet eller förväntan i fråga ligger i sakens natur.

ANM. 2 Anpassning utifrån ISO 9000:2005, 3.1.2.

2.14

genomgång

aktivitet genomförd för att bestämma lämplighet, fullgodhet och effektivitet hos det aktuella subjektet för att nå fastställda mål

ANM. Anpassning utifrån ISO 9000:2005, 3.8.7.

2.15

specifikation

dokument som redovisar krav

ANM. Anpassning utifrån ISO 9000:2005, 3.7.3.

2.16

uppdrag

uppsättning aktiviteter normalt under en aktörs ansvarsområde

2.17

spårbarhet

möjligheten att spåra historien, tillämpningen eller lokaliseringen av det som beaktas

ANM. Anpassning utifrån ISO 9000:2005, 3.5.4.

2.18

validering

bestyrkande, genom tillhandahållande av objektiva bevis, att kraven för en specifik avsedd funktion, användning eller tillämpning har uppfyllts

ANM. Anpassning utifrån ISO 9000:2005, 3.8.5.

2.19

verifiering

bestyrkande, genom tillhandahållande av objektiva bevis, att specifika krav har uppfyllts

ANM. Anpassning utifrån ISO 9000:2005, 3.8.4.

3 Generella krav på hantering av projektinformation

3.1 Identifiering av krav

Hantering av information i byggprojekt fordrar att alla krav och förväntningar rörande processutfallet ska bli definierade, genomgångna och dokumenterade innan projektaktiviteterna sätts igång. Detta gäller behoven hos kunden, brukare, mottagare av processutfall, och andra intressenter, såväl som lagkrav. Andra krav att uppfylla är krav i standards och affärsöverenskommelser.

Hantering av informationen fordrar att alla krav avseende processinsatsen som är kopplade till förväntningarna på processutfallet ska genomgås innan processaktiviteterna sätts igång för att säkerställa att

- alla tillämpliga krav har identifierats och, när så är lämpligt och möjligt, dokumenterade,
- alla oklara och motsägande krav är identifierade och, när så är lämpligt och möjligt, dokumenterade,
- projektet har en dokumenterad förmåga att uppfylla de identifierade och dokumenterade kraven.

Hantering av informationen fordrar att acceptanskriterierna för resultaten av styrningen, verifierings och validerings aktiviteter avseende processutfallet ska upprättas som en del av processinsatsen för att säkerställa att styrnings, verifierings och validerings aktiviteter kan visa att processutfallet överensstämmer med kraven.

3.2 Identifiering av gränssnitt

Det är också viktigt att bestämma de tekniska gränssnitten i projektet och gränsdragningen mellan aktörernas ansvarsområden.

3.3 Nödvändig information

När ledningssystemen appliceras för byggnadsarbetena och de nödvändiga processerna identifieras, finns några generella informationsfrågeställningar som ska hanteras i alla aktörers åtaganden. De anges i den följande texten.

- a) **Orientering:** Information rörande förutsättningar som är väsentliga för förverkligandet av åtagandet, såsom
- bakgrund, allmänna målsättningar och brukarförväntningar, kundens organisation,
 - lokalisering, markförhållanden, förutsättningar i planinstrument och beslut från lokala myndigheter, miljöns känslighet för störningar, etc.,
 - storlek på projektet, byggnadens/anläggningens komplexitet, redovisa översiktliga krav på anpassning, generalitet, utvecklingsbarhet.

SS-ISO 22263:2008 (Sv)

- b) **Kontrakt:** Information rörande gällande kund och leverantörer, anbudsgivare och avtal, inklusive protokoll från kontraktsgenomgång av krav och förväntningar. Dessa syftar såväl till kund och brukarbehov som lag och affärsmässiga krav, och till organisationens egna krav på acceptabla process- och arbetsresultat.
- c) **Projekt mål:** Information rörande projekt mål som ger alla inblandande aktörer riktlinjer för deras agerande i alla beslut som kan ha en betydelse för kvaliteten hos det färdigställda arbetet.
- d) **Aktivitetsstyrning:** Information rörande processtyrning, såsom
- resursplanering, ansvars- och befogenhetsbeskrivningar,
 - huvudtidplan,
 - deltidplaner, delprocesser,
 - krav på material och komponenter,
 - krav på utrustningar,
 - rutiner, arbetsinstruktioner,
 - informationsgränssnitt, kompatibilitet, och
 - processövervakning, mötesdagordningar, protokollsmallar, distributionslistor.
- e) **Utformning:** Information rörande estetisk, teknisk och funktionell utformning, såsom
- tekniska gränsdragningar,
 - referenser,
 - programkrav,
 - innehåll i handlingar,
 - teknisk godkännande,
 - ekonomiskt godkännande,
 - godkännande av utformningen i olika skeden.
- f) **Risikanalyser:** Information för förebyggande hantering av kritiska aspekter, t.ex säkerhet och hälsa, hållbarhet, etc., i
- aktiviteter,
 - händelser,
 - utformning,
 - material,
 - organisation, och
 - förutsättningar i omgivningen

som kan resultera i fel eller risker i projektering och byggandet, samt till brister i levererade resultat.

- g) **Uppföljning:** Information om uppföljning/genomgångar, såsom

- identifiering, rapportering, hantering och godkännande av avvikelser och utformningsändringar,
 - mätning av kundtillfredsställelse,
 - oberoende revisioner och korrigerande åtgärder,
 - genomgång av processprestanda, och
 - ledningens genomgångar.
- h) **Hantering av resultat:** Information rörande hur dokument och digitala media ska utformas för att passa syftet som en grund för samverkan mellan aktörerna, för att säkerställa att deras innehåll är lämpligt och korrekt och för att säkerställa förvaring och enkelt återfinnande, såsom
- klassificering, identifiering av information,
 - utväxling av information,
 - spårbarhet,
 - arkivrutiner,
 - rätt till information, och
 - skydd av konfidentiella dokument.

Sådana krav ska identifieras så att lämpliga rutiner kan upprättas innan aktiviteter sätts igång. Det är också nödvändigt att säkerställa att aktörerna har en dokumenterad kompetens och förmåga att uppfylla alla krav på resultatet.

- i) **Verifiering, validering, kontroll och provning:** Vid lämpliga skeden i processen ska information om övervaknings-, styrnings-, verifierings- och valideringsaktiviteter som utförts för att bestyrka att krav har uppfyllts hållas tillgängliga i enlighet med planerade åtgärder. Denna information ska identifiera, för varje relevant styrnings, verifierings och valideringsaktivitet,
- vad som ska följas upp
 - när uppföljningen ska ske
 - vem som ska göra uppföljningen
 - hur uppföljningen ska göras
 - hur resultatet av uppföljningen ska redovisas.

Det är avgörande att säkerställa att det finns information som styrker att inget processutfall levereras innan det finns bevis på att det uppfyller processutfallets acceptanskriterier, så att det verifieras att processutfallet uppfyller alla tillämpliga krav.

4 Ramverk för organisering av projektinformation

4.1 Allmänt

Detta ramverk bör appliceras i databaserade verktyg för hantering av projektinformation för att förenkla tillgången till relevant information om projektet och byggnadsobjektet, och för att minimera risken för att förlora kvalitetskritisk information vid in- och utfasningen av olika aktörer under projektets framåtskridande.